

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΚΟΠ;

Η Κλίμακα Κοινωνικής Συνοχής και Συμφιλίωσης (ΣΚΟΠ) είναι ένα καινοτόμο εργαλείο για μέτρηση της ειρήνης σε πολυεθνικές κοινωνίες ανά τον κόσμο. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την εξέταση δύο πτυχών της ειρήνης – την κοινωνική συνοχή και τη συμφιλίωση – και τις πολύπλοκες σχέσεις μεταξύ τους με στόχο την παραγωγή συστάσεων πολιτικής.

Η Κλίμακα ΣΚΟΠ είναι προϊόν συνεργασίας του UNDP Action for Cooperation and Trust (UNDP-ACT) στην Κύπρο και του Κέντρου Βιώσιμης Ειρήνης και Δημοκρατικής Ανάπτυξης (SeeD) με χρηματοδότηση από το USAID. Το εργαλείο στηρίζει αποφάσεις πολιτικής προς εθνικά και διεθνή ενδιαφερόμενα μέρη και είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε πολυεθνικές κοινωνίες που έχουν περάσει σύγκρουση ή πόλεμο και τώρα αντιμετωπίζουν προκλήσεις οικοδόμησης της ειρήνης και του κράτους.

Η Κλίμακα ΣΚΟΠ διερευνά την επίδραση της κοινωνικής συνοχής και της συμφιλίωσης στην ετοιμότητα για πολιτικό συμβιβασμό. Αυτά τα πορίσματα μπορούν να χρησιμεύσουν στη λήψη αποφάσεων για κατανομή διαθέσιμων πόρων προς οικοδόμηση της ειρήνης. Μέχρι σήμερα, η Κλίμακα ΣΚΟΠ εφαρμόστηκε στην Κύπρο δύο φορές (2013 και 2014), μία στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και μια στο Νεπάλ.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ;

«Μία κοινωνία με συνοχή εργάζεται προς την ευημερία όλων των μελών της, αγωνίζεται εναντίον του αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης, δημιουργεί την αίσθηση του ανήκειν, προωθεί εμπιστοσύνη, και προσφέρει στα μέλη της την ευκαιρία να ανελιχθούν» (OECD, 2011)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ;

«Συμφιλίωση μεταξύ ομάδων σχετίζεται με την αφαίρεση των συναισθηματικών εμποδίων προς την επίλυση της σύγκρουσης» (προσαρμοσμένο από Shnabel & Nadler, 2008)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΚΟΠ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Κοινωνική Συνοχή
Μεταβλητές:

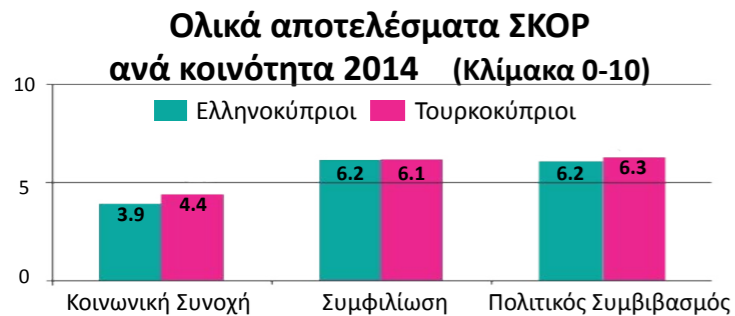
- Ελευθερία από τη διαφθορά (στη δημόσια ζωή)
- Ικανοποίηση με την ποιότητα του αστικού βίου (ικανοποίηση με την πρόοδο σε δημόσια θέματα)
- Εμπιστοσύνη στους θεσμούς (π.χ. στην αστυνομία, στο δικαστικό σύστημα, στο κοινοβούλιο, στην κυβέρνηση)
- Αντιπροσωπευτικότητα των θεσμών (πεποίθηση ότι οι θεσμοί εργάζονται προς όφελος των πολιτών)
- Οικονομική Ασφάλεια (ασφαλές βασικό εισόδημα, κάλυψη αναγκών)
- Πολιτική Ασφάλεια (αίσθηση ελευθερίας για συνάρθρωση και για έκφραση πολιτικών απόψεων)
- Προσωπική Ασφάλεια (αίσθηση προστασίας του ατόμου από την βία)
- Αστική Συμμετοχή (ενεργός πολιτότητα, δραστηριοποίηση των πολιτών στα κοινά)

Συμφιλίωση
Μεταβλητές:

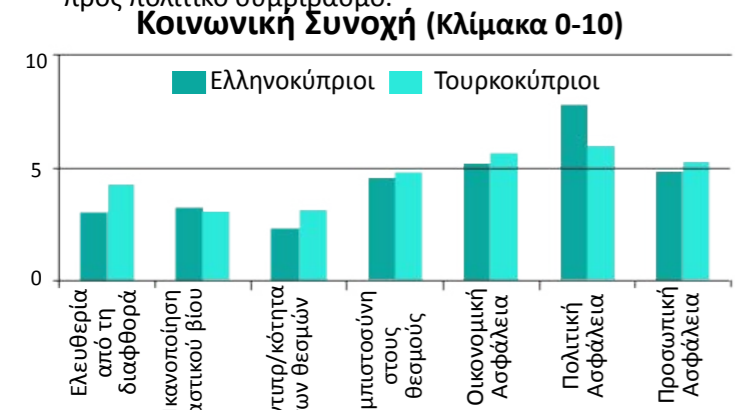
- Αρνητικά Στερεότυπα προς την άλλη κοινότητα
- Κοινωνική Απόσταση (επιθυμία για αδύναμους κοινωνικούς ή επαγγελματικούς δεσμούς με την άλλη κοινότητα)
- Άγχος Επαφής (ανησυχία στην προοπτική επαφής με άτομα από την άλλη κοινότητα)
- Κοινωνικές Απειλές (αντίληψη ότι η άλλη κοινότητα αποτελεί απειλή για την κοινότητα του ατόμου)
- Διακρίσεις (εναντίον μελών της άλλης κοινότητας)
- Πολιτισμική Απόσταση (η αντίληψη ότι η άλλη κοινότητα είναι πολιτισμικά διαφορετική)
- Επαφή με την άλλη κοινότητα

Ετοιμότητα για Πολιτικό Συμβιβασμό
Μεταβλητές:

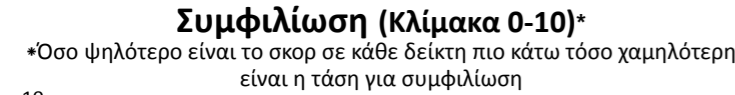
- Τάση για θετική ψήφο σε πιθανό μελλοντικό δημοψήφισμα
- Επιθυμία ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να καταλήξουν και η λύση να επιτευχθεί
- Στήριξη προς Διζωνική, Δικοινοτική Ομοσπονδία
- Στήριξη για τερματισμό του στάτους κβο (της τωρινής κατάστασης)

- Τα επίπεδα κοινωνικής συνοχής είναι χαμηλά και στις δύο κοινότητες.
- Τα επίπεδα συμφιλίωσης δηλώνουν αμφίθυμες σχέσεις μεταξύ των δύο κοινοτήτων.
- Τα επίπεδα πολιτικής ετοιμότητας δηλώνουν αμφιθυμία προς πολιτικό συμβιβασμό.

- Το χαμηλό σκορ στην αντιπροσωπευτικότητα των θεσμών σπρώχνει προς τα κάτω τα επίπεδα κοινωνικής συνοχής και για τις δύο κοινότητες.

- Η τάση συμφιλίωσης των Ελληνοκυπρίων επηρεάζεται περισσότερο από την αντίληψη ότι οι Τουρκοκύπριοι αποτελούν απειλή για την δική τους οικονομική ανάπτυξη και προοπτικές εργοδότησης.
- Η τάση συμφιλίωσης των Τουρκοκυπρίων σπρώχνεται προς τα κάτω από την επιθυμία τους να κρατήσουν αποστάσεις από την άλλη κοινότητα.

- Οι Ελληνοκύπριοι είναι υπέρ του τερματισμού του στάτους κβο περισσότερο από τους Τουρκοκύπριους.
- Οι Τουρκοκύπριοι υποστηρίζουν την ομοσπονδιακή λύση περισσότερο από τους Ελληνοκύπριους.

Δημογραφικά

Μερικές δημογραφικές ομάδες παρουσιάζουν περισσότερη αντίσταση στη συμφιλίωση και στον πολιτικό συμβιβασμό.

ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΟΙ

ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ

Σύγκριση των ΣΚΟΡ 2013 – ΣΚΟΡ 2014

Στην Κύπρο, το ΣΚΟΡ εφαρμόστηκε δύο φορές σε ένα χρόνο, δίνοντας τη δυνατότητα σύγκρισης και ανίχνευση διαφορών. Τα σημαντικότερα αποτελέσματα σημειώνονται πιο κάτω:

- Για τους Τουρκοκύπριους, η ποιότητα επαφής άλλαξε από θετική το 2013 σε αρνητική το 2014, η τάση για συμφιλίωση και η τάση για θετική ψήφο σε μελλοντικό δημοψήφισμα μειώθηκε μεταξύ του 2013 και 2014, ενώ η πολιτισμική απόσταση αυξήθηκε εντός του ίδιου χρόνου.
- Για τους Ελληνοκύπριους, η πολιτισμική απόσταση επίσης αυξήθηκε το 2014 αλλά η ποιότητα επαφής, η τάση για συμφιλίωση, και η τάση για θετική ψήφο σε μελλοντικό δημοψήφισμα παρέμεινε η ίδια.

Ελληνοκύπριοι προς Τουρκοκύπριους			
ΜΕΤΑΒΛΗΤΗ	2013 (0-10)	2014 (0-10)	Διαφορά
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΠΟΣΤΑΣΗ	6.1	7.0	+0.83 ↑

Τουρκοκύπριοι προς Ελληνοκύπριους			
ΜΕΤΑΒΛΗΤΗ	2013 (0-10)	2014 (0-10)	Διαφορά
ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ	6.9	6.2	-0.69 ↓
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΠΟΣΤΑΣΗ	5.4	6.2	+0.80 ↑
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑΦΗΣ	6.8	3.7	-3.12 ↓
ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΨΗΦΟ ΣΕ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ	5.7	5.2	-0.5 ↓

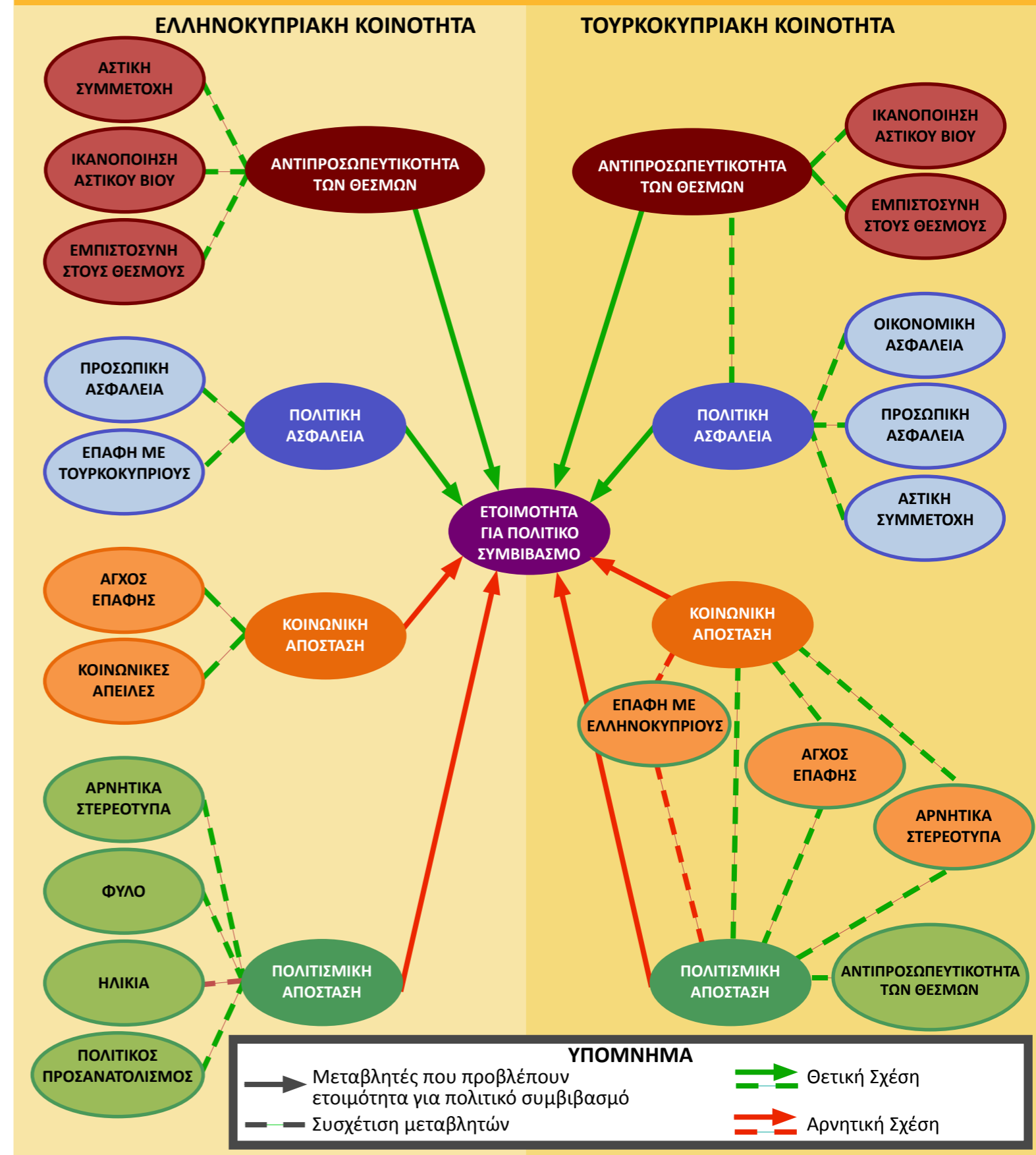
*Οι πίνακες πιο πάνω παρουσιάζουν μόνο τα αποτελέσματα που είναι στατιστικώς σημαντικά

Η Κλίμακα ΣΚΟΡ αποτελεί προϊόν συνεργασίας μεταξύ UNDP ACT, USAID και Seed.

Για περισσότερες πληροφορίες www.scoreforpeace.org, info@seedsofpeace.eu

Παράγοντες που προβλέπουν πολιτικό συμβιβασμό και άλλοι συντελεστές που συνδέονται μαζί τους στην κάθε κοινότητα

Η παράσταση πιο κάτω απεικονίζει τους παράγοντες που προβλέπουν την ετοιμότητα για πολιτικό συμβιβασμό στην κάθε κοινότητα και τις μεταβλητές που συνδέονται με αυτούς τους παράγοντες. Οι τέσσερις παράγοντες που προβλέπουν πολιτικό συμβιβασμό είναι κοινοί και για τις δύο κοινότητες και συσχετίζονται με τον πολιτικό συμβιβασμό είτε θετικά είτε αρνητικά. Μία θετική σχέση (πράσινη γραμμή) υποδηλώνει ότι εάν ο παράγοντας που προβλέπει πολιτικό συμβιβασμό είναι σε ψηλά επίπεδα τότε και ο πολιτικός συμβιβασμός είναι σε ψηλά επίπεδα. Αντίθετα, μία αρνητική σχέση (κόκκινη γραμμή) υποδηλώνει ότι εάν ο παράγοντας που προβλέπει πολιτικό συμβιβασμό είναι σε ψηλά επίπεδα τότε ο πολιτικός συμβιβασμός είναι σε χαμηλά επίπεδα. Ο κάθε παράγοντας συνδέεται με συγκεκριμένες μεταβλητές. Οι συσχετισμοί αυτοί έχουν αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη πολιτικών συστάσεων. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο www.scoreforpeace.org.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ - ΓΕΝΙΚΑ

- 1. ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ:** Ενθάρρυνση των Κυπρίων να νιώσουν άνετα με την πολιτισμική διαφορετικότητα.
- 2. ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΗΣ:** Εξεύρεση πρακτικών τρόπων για μείωση της κοινωνικής απόστασης μεταξύ των δύο κοινοτήτων.
- 3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ:** Ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στην ειρηνευτική διαδικασία, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προσπάθειας για εφαρμογή των αρχών της συμμετοχικής δημοκρατίας.
- 4. Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ:** Υιοθέτηση μιας ανθρωποκεντρικής προσέγγισης όπου ο πολίτης είναι στο επίκεντρο, με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση όλων των πτυχών της ανθρώπινης ασφάλειας (δηλ. πολιτικής, οικονομικής και προσωπικής ασφάλειας)

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΕΣ

- Επένδυση στις Τεχνικές Επιτροπές ως ένα φόρουμ συνεργασίας το οποίο μειώνει την κοινωνική απόσταση, παρουσιάζοντας την εργασία και τις εμπειρίες τους στο κοινωνικό σύνολο.
- Επικέντρωση σε τρόπους με τους οποίους μία πιθανή λύση μπορεί να καλύψει τις πολιτιστικές ανάγκες των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που ζουν κάτω από την διοίκηση της άλλης κοινότητας και στήριξη στο διάλογο ειρήνης των θρησκευτικών ηγετών.
- Εξεύρεση πρακτικών τρόπων για συμμετοχή των πολιτών στις διαπραγματεύσεις, όπως για παράδειγμα δημιουργώντας γραφείο επικοινωνίας για την ειρηνευτική διαδικασία, οργανώνοντας δημόσιες διαβουλεύσεις και διενεργώντας συχνές δημοσκοπήσεις για διάφορα υπό διαπραγμάτευση θέματα. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη συμπερίληψη νεαρών ατόμων και γυναικών.
- Αξιοποίηση του Κυπριακού Φόρουμ Διαλόγου (Cyprus Dialogue Forum) ως χώρου ανατροφοδότησης μεταξύ των επίσημων διαπραγματεύσεων και των απόψεων και ανησυχιών των πολιτών σχετικά με την ειρηνευτική διαδικασία.
- Διενέργεια μελέτης μεταξύ των εκτοπισμένων των δύο κοινοτήτων για διερεύνηση των προτιμήσεων και των “κόκκινων γραμμών” τους σχετικά με τις επηρεαζόμενες περιουσίες τους.
- Επαναπλαισίωση του κεφαλαίου της ασφάλειας – όχι μόνο συζήτηση γύρω από το θέμα των εγγυητών, αλλά και των αναγκών των πολιτών των δύο κοινοτήτων να νιώθουν (οικονομικά, πολιτικά, και προσωπικά) ασφαλείς.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΕΣ

- Καθιέρωση συχνής επαφής με κόμματα της άλλης κοινότητας, ιδιαίτερα κόμματα που δεν έχουν εφαρμόσει στο παρελθόν τέτοιες πρακτικές.
- Διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων για τις βάσεις των κομμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στα νεαρά άτομα και τις γυναίκες, ούτως ώστε να γίνουν κοινωνοί της πολιτισμικής διαφορετικότητας.
- Διαβούλευση των κομμάτων με τις βάσεις τους σε θέματα που έχουν σχέση με την ειρηνευτική διαδικασία, και μεταφορά των απόψεων της βάσης στους διαπραγματευτές.
- Προετοιμασία και στήριξη πολιτικών που δίνουν τη δυνατότητα διδασκαλίας της γλώσσας της άλλης κοινότητας στο διδακτικό πρόγραμμα των σχολείων.
- Προετοιμασία και στήριξη πολιτικών που ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας των δύο κοινοτήτων.
- Να λαμβάνονται υπόψη τυχόν επιδράσεις στην άλλη κοινότητα, θετικές ή αρνητικές, από πολιτικές ή νομοθετικές πρωτοβουλίες.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

- Διοργάνωση και υποστήριξη δικοινοτικών και πολυ-πολιτισμικών εκδηλώσεων.
- Υποστήριξη της δημιουργίας κοινών χώρων, ιδιαίτερα στη νεκρή ζώνη, όπου οι δύο κοινότητες θα μπορούν να συναντώνται και να εργάζονται μαζί.
- Συμπερίληψη της γλώσσας της άλλης κοινότητας, όπου είναι δυνατό, στην οδική σήμανση, σε έντυπα και σε πληροφοριακό υλικό.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Δικοινοτικές Οργανώσεις

- Προβολή των εμπειριών που έχουν προκύψει μέσα από τη συνεργασία των δύο κοινοτήτων ως παραδείγματα συνύπαρξης, σε σχολεία, πανεπιστήμια και μέσω των ΜΜΕ σε όλη την Κύπρο.

Οργανώσεις Εκτοπισμένων

- Εμπλοκή των νεότερων γενεών εκτοπισμένων στη διοργάνωση συζητήσεων για το μέλλον της Κύπρου, σε επισκέψεις σε πόλεις και χωριά καταγωγής και στη διεξαγωγή διαλόγου με προηγούμενες γενεές.

Οργανώσεις Νεολαίας

- Δημιουργία συνελεύσεων νεολαίας με μέλη και από τις δύο κοινότητες για ανάπτυξη κοινών οραμάτων για το μέλλον της Κύπρου.
- Διοργάνωση δικοινοτικών εργαστηρίων για αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, π.χ. ανεργία νέων, ενίσχυση επαγγελματικών δεξιοτήτων, κοινωνικές επιχειρήσεις.

Γυναικείες Οργανώσεις

- Ενίσχυση της ενεργού πολιτότητας και απαίτηση για συμπερίληψη στην ειρηνευτική διαδικασία.
- Στο πλαίσιο της πιο πάνω εισήγησης, δημιουργία ομάδων γυναικών από τις δύο κοινότητες για να ενεργήσουν ως μέντορες προς γυναίκες σε πόλεις και χωριά σε όλο το νησί.

Κοινωνικές Οργανώσεις

- Ανάπτυξη επαφών με οργανώσεις της άλλης κοινότητας οι οποίες εργάζονται για παρόμοιο σκοπό (π.χ. αντικαρκινικές οργανώσεις, οργανώσεις εναντίον της οικογενειακής βίας).

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥΣ ΗΓΕΤΕΣ

- Προώθηση του μηνύματος της ειρήνης στις αντίστοιχες θρησκευτικές κοινότητες.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

- Υποστήριξη προς κοινωνικούς και πολιτικούς εταίρους στην Κύπρο, για να υλοποιήσουν τις προαναφερόμενες πολιτικές συστάσεις.